

ni çok sevdi. Yalnız okuma sürecimiz çok önemliydi. Metnin okuma sürecinde çocuk, sürekli metnin içine çekilecek sorularla uyanık tutuluyordu. Bu soruların metnin okuma sürecinde çocukların tepkileri de göz önüne alınarak seçildi. Çocuk metnin okuma sürecinde edilgen bir dinleyici değildi. İlginç yerlerde tepkisini ortaya koyan aktif bir katılım içindeydi. Onları etkileyen yerlerde tepkilerini ortaya koyuyorlar ve tartışıyorlardı. Üstelik bu tartışma yalnız metinle değil kendi aralarında da oluyordu. Çocuklardan beklemekten kaçındık ve onların da kaçınmasını istediğimiz en önemli nokta onların metinden ders çıkarmamalarıydı. “Bizim en son istediğimiz, büyük gibi davranan çocuklar”lardı. Kendi gerçeklikleri içinde çıkarımlarını yansıtma amaçlı istenen metin onlara ders çıkarmaları için okumuyorduk. Metinle hesaplaşma, onları ne kadar etkilediğini içtenlikle sözlü ya da yazılı ortaya koymalarını istedik.

Çocuklarla birlikte bu okuma sürecinde, okunan öyküler, sınıfta yaşanan iki hafta boyunca çoklu tartışmalarla çocuklar kendi iç dünyalarını, yaşamdan aldıkları tüm deneyimleri, umutlarını, isteklerini, düş kırıklıklarını daha istekli ve geniş biçimde kağıda dökmeye başladılar. Okunan öykülerin çözümlemelerinde kendi dünyalarını ortaya koyarak çözümleyip davranışlarını, tutumlarını, alışkanlıklarını neden-sonuç ilişkileriyle değerlendirdiler. Başlangıçta bir yetişkinin onları ne kadar bekleyebileceğini hesaba katıp, o beklentiye dönük, kimi yerde sahte tutumlar daha sonra kendini ifade edebilme özgürlüğü ve güven duygusu ortamı çıkınca içten metinlere dönüştü. Bu metinler de kendi beklentilerini, özlemlerini, kırgınlıklarını yansıttılar. Üstelik bunlar çok güzel öyküler ve şiirler olarak bize geldi.

Sonuç Değerlendirmesi:

Bu çalışmanın sonunda çocukları ve gençleri anlamanın çok da zor olmadığı, ancak onları anlayabilmek için öncelikle bir ortak dil arayışının ne denli gerekli olduğu ortaya çıktı. Ama bu ortak dilde çocuktan beklenmesi gerekenin onların, yetişkinlerin küçük ve olgunlaşmamış modelleri olarak değil bugünün çocukları ve gençleri olarak görmek ve onların yaşlarının getirdiği gerçeklik içinde yaşam yerine koymak olduğunu gördük.

Çocuklar kendi gerçeklikleri içinde hayatın farkındadırlar. Ama bu farkındalığın farkında olmayan yetişkinler, onların bu gerçekliğini unutup kendi beklentilerini çocuklara dayattıklarında çocuklar görünürde buna uyum sağlamaktadırlar. Aslında bu onların ayakta kalabilmek için uyguladıkları bir yöntemdir ve zeka açısından hiç de küçümsenecek bir durum değildir. Yetişkinin karşısında onların beklentisine göre davranan çocuk ya da genç kendi gerçekliğine geri dön-